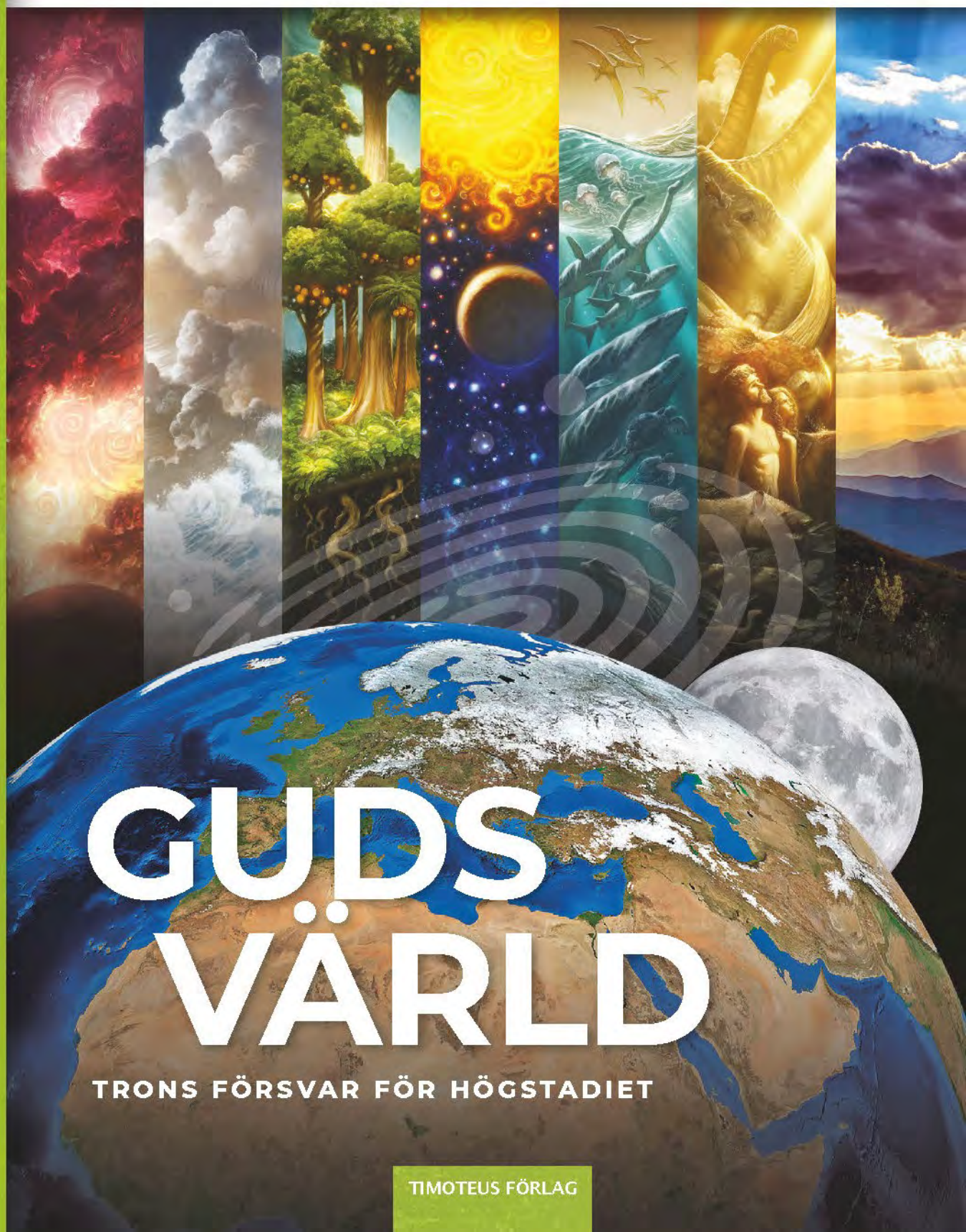

ANDREAS ÅRIKSTAD

GUDS VÄRLD

TRONS FÖRSVAR FÖR HÖGSTADIET

TIMOTEUS FÖRLAG

Guds värld – trons försvar för högstadiet

Copyright © 2020 Andreas Årikstad/ Föreningen Skaper

Redaktionsråd: Andreas Årikstad, Bernt Arild Gjøvåg, Jogeir Lianes,
Konrad Fjell, Ole Andreas Meling, Eivind Gjerde, Håvard Fjell och Sigmund Fjære.

Grafisk design/layout: Morten Ravnbö, Ravnbö design [ravnbo.com]

Omslag: Bernt Arild Gjøvåg/Morten Ravnbö

Tryck: Printon, Estland

1. upplagan 2022

ISBN 978-91-89414-82-2

Timoteus Förlag AB
info@timoteus-forlag.se
timoteus-forlag.se

Föreningen Genesis
ordforande@genesis.nu
genesis.nu

Foreningen Skaper
post@skaper.no
www.skaper.no

Svensk översättning 2021 Föreningen Genesis

Översättare: Göran Schmidt, Samuel Lampa, Magnus Lindborg, Marita Sandberg

Bibelöversättning som har använts om inget annat angivits är nuBibeln.

Copyright © 2017 av Biblica, Inc ®. Använda med tillstånd från Biblica, Inc ®.

Alla rättigheter förbehållna över hela världen.

Hej!

Du har just öppnat din nya lärobok i ämnet KRENSH.

Det finns nog inget ämne som heter det, men det är just det som är spännande med den här boken. Det förbinder ämnena. KRENSH, vet du vad det står för – kristendom, religion, filosofi och etik. Detta ämne finns i skolan idag. NSH står för Naturvetenskap, Samhällskunskap och Historia. I den här boken vill vi koppla dessa ämnen till KRENSH-ämnet. Att arbeta tvärvetenskapligt är klokt eftersom alla ämnen har en koppling till verkligheten och för att verkligheten bäst förstås när vi ser den i sitt sammanhang och i ljuset av helheten.

Först i hela bokstavsserien kommer K för kristendomen. Detta beror på att kristendomen – eller egentligen Bibeln, Guds eget ord – ger den bästa ramen för att förstå verkligheten omkring oss. Även om mycket av vår kunskap inom olika områden förvärvas på andra sätt än att läsa Bibeln, ger Bibeln en grundläggande förståelsesram för alla ämnen och för all kunskap vi förvärvar. När vi lär oss något nytt är det aldrig nytt för honom som skapade himmel och jord.

**«Att frukta Herren är början till vishet,
de som följer hans vilja ska vinna insikt.
Lovprisningen till honom varar i evighet.»**

PS 111:10

Denna bok är skriven på uppdrag av föreningen SKAPER i samarbete med flera kristna friskolor. Under resans gång har samarbete med relevanta fackpersoner varit viktigt för att resultatet skulle bli det bästa möjliga.

För SKAPER
Andreas Årikstad

Förord

TILL DEN SVENSKA UPPLAGAN

En kristen världsbild – vad är det?

Jag skulle definiera det först och främst som ett sätt att betrakta verkligheten som präglas av tro. Inte i någon sorts allmänreligiös bemärkelse, utan den tro som präglade Bibelns huvudpersoner. De som levde av tro på Gud och hans Ord och som omsatte den genom att låta den forma deras tankevärld, värderingar och livsstil.

En sådan tro blir aldrig världsfrånvänd utan världstillvänd. Den påverkar kyrkor och samhällen, den avslöjar vanföreställningar och orättvisor och ersätter dem med sanning och rättvisa. En sådan tro kommer alltid att bli motsagd och kritiserad, ja till och med betraktad som reaktionär och farlig. Det gäller säkerligen även den här boken, men det ingår liksom i paketet.

Guds Värld präglas av den sortens tro, den som inte delar upp världen i en religiös och en «vanlig» dimension, utan som förenar dem till en helhet. Den helheten är ett adelsmärke på sanningen.

Jag ber att den här boken ska bidra till att resa upp nya generationer av unga kristna som frivilligt väljer att bygga sina liv på en sann verklighetsbeskrivning. En som förenar respekten för Guds ord med ett sunt kritiskt förhållningssätt till samhällsfenomen och vetenskapliga teorier som har sin källa i en naturalistisk och i grunden falsk verklighetsuppfattning.

Andreas Årikstad har lyckats hålla en imponerande balans i sin framställning. Guds värld kommer att göra skillnad – även i Sverige!

Förhoppningen är att boken i första hand ska komma till användning i hemmen, i ungdomsgrupper, cellgrupper, och i konfirmandundervisningen. I Norge används den som kurslitteratur på kristna friskolor, men den rådande skolpolitiska situationen i Sverige försvårar en sådan användning i dagsläget (men vi hoppas på en snar förändring).

December 2021

Göran Schmidt

Ordförande i föreningen Genesis

INNEHÅLL

Förord från författaren	3
Förord till svenska utgåvan	5

DEL 1: Skapelse **9**

1.	Var ska vi börja?	10
2.	Allt var gott	16
3.	Skapad till Guds avbild	22
4.	Vad kan vi veta om universum?	27
5.	Empirisk och historisk vetenskap	33
6.	Ögat – en levande kamera	38

DEL 2: Syndafall **43**

7.	Synd, lidande och död	44
8.	De 10 budorden och en ny skapelse	49
9.	Stora och små synder?	54
10.	Etik	59
11.	DNA och mutationer	63

DEL 3: Syndafloed **69**

12.	Historiska berättelser	70
13.	Floden, Guds dom över det skapade	74
14.	Geologiska modeller	79
15.	Hur bildas fossiler?	84
16.	Mjuk vävnad och levande fossil	89
17.	Dinosaurierna, då?	93

DEL 4: Språkförvirring **103**

18.	Utspridda från Babel	104
19.	Världens religioner och livsåskådningar	110
20.	Vad är evolution?	116
21.	Platt-tektunik	124
22.	En färgrik gemenskap	129

DEL 5: Ställföreträdare **139**

23.	Världens Frälsare föds	140
24.	Guds son, Adams son	146
25.	Messiasprofetior	152
26.	Den historiske Jesus	159

DEL 6: Försoning **167**

27.	Liv och död i Bibeln	168
28.	Jesus uppståndelse	174
29.	Guds gåva	180
30.	Dödahavsrullarna och Jesajaboken	186
31.	Jesaja 53	193

DEL 7: Avslutning **201**

32.	Återupprättelse	202
33.	Varför mission?	208
34.	Klimat, miljö och konsumtion	215
35.	Joshua Project	221
36.	Kristendom i skolan	226

1

SKAPELSE

KUNSKAPSMÅL

Målet med detta kapitel är att

- lära om olika utgångspunkter för ursprungstro
- kunna redogöra för skapelsen som den framställs i Bibeln
- kunna förklara viktiga aspekter av Bibelens syn på människan
- känna till vetenskapens metoder och begränsningar
- kunna känna igen design i naturen
- kunna kritiskt utvärdera olika källor till kunskap

**Att frukta HERREN
är början till vishet,
att känna den Helige
är förstånd.**

ORD 9:10

1. Var ska vi börja?

Visste du att:

Det inte är någon tillfällighet att det var i det traditionellt kristna västerlandet som den moderna vetenskapen växte fram? Präster bidrog tidigt till grundläggande arbete inom olika vetenskaper. Kyrkan startade en lång rad av universitet, och forskare, både män och kvinnor, utvecklade ny kunskap och gjorde vetenskapliga innovationer. Tron på en Lagstiftare – Gud – var en viktig anledning till att vetenskapen vann terräng i Europa. Att studera naturen och avslöja naturlagarna ansåg man vara liktydigt med att studera Guds verk.

VETENSKAPSTEORI

Ordet «vetenskapsteori» kan låta lite motsägelsefullt. Kanske är du van att tänka att antingen är någonting sant och bevisat och då pratar vi om «vetenskap», eller så handlar det om saker som kanske inte är bevisade och då hör de till kategorin «teori». Men så enkelt är det inte. Inom vetenskapen arbetar man med empiri, hypoteser, paradig, bevis och teorier. Vi kan använda sådana ord när vi försöker argumentera för att något är vetenskapligt sant. Men vad är det mer generellt som avgör om något kan ses som sant? Hur kommer man fram till bra vetenskap? Vilka kriterier ska man följa och hur kan man vara riktigt säker? Är det överhuvudtaget möjligt?

Detta är lite grand vad ämnet vetenskapsteori handlar om. Låt oss titta närmare på tre välkända vetenskapsteoretiska begrepp:

Den vetenskapliga metoden

Den vetenskapliga metoden är ett grundläggande verktyg för att undersöka verkligheten. Den vetenskapliga metoden handlar om att

ställa frågor, lägga fram en hypotes (ett förslag till svar) och utforska denna hypotes. Detta kan göras med hjälp av experiment. Experimenten ska sedan både observeras och analyseras innan forskaren kan dra en slutsats. När slutsatserna dragits presenteras en teori. En teori är en välgrundad hypotes. Att analysera resultat innebär att resonera (tänka) eller räkna fram vad de betyder.

I allt detta arbete behöver vi våra sinnen för att se, känna, höra och smaka. Vi behöver verktyg för att mäta, väga och göra försök och vi måste använda våra huvuden. De olika vetenskapsgrenarna använder den vetenskapliga metoden lite olika. Också inom samma fält kan ordningen på dessa punkter ändras eller upprepas. Ibland börjar allt med en observation. Sedan är nästa steg att ställa frågor utifrån observationen och sedan påbörja utredningarna.

Falsifiering

Karl Popper (1902-1994) var en brittisk/österrikisk filosof som ägnade sig åt begreppet «falsifiering». Han menade att för att en hypotes skulle kunna ställas måste den vara falsifierbar. Det vill säga att en hypotes som inte är möjlig att motbevisa genom empiriska bevis, inte bör accepteras som en vetenskaplig hypotes. Dessutom menade Popper att vetenskapsmän som lade fram hypoteser ofta arbetade för att bevisa dem, mer än att ta reda på om de var felaktiga. Popper tyckte att man borde försöka falsifiera (motbevisa) sina egna hypoteser. Om du till exempel ställt hypotesen att alla svanar är vita ska du inte gå ut och leta efter vita svanar som skulle kunna bekräfta hypotesen. Även om du hade hittat 1 miljon vita svanar hade du inte bevisat något annat än att det fanns 1 miljon vita svanar. Om du däremot hade hittat en svart svan så hade du motbevisat hela hypotesen.

Paradigm

Thomas Kuhn (1922-1966) var en annan vetenskapsteoretiker. Kuhn är mest känd för termen «paradigm» eller «Paradigmskifte». Kuhn visade hur alla vetenskapsmän arbetar för att bevisa sina hypoteser och teorier inom det som han kallade «normalvetenskapen». Han påpekade vidare att denna normala vetenskap involverade vissa grundläggande antaganden som inte ifrågasattes. Han kallade dessa antaganden för paradigm, som betyder ett slags mönster. Då och då kunde så kallade «anomalier» dyka upp, det vill säga resultat i forskningen som inte passade in i det etablerade paradigm. Om det fanns för många eller för starka anomalier skulle det ibland dyka upp ett alternativt paradigm. Detta skulle i sin tur kunna utlösa ett paradigmskifte, dvs. att normalvetenskapen förändrar sin syn på de etablerade förutsättningarna och arbetar vidare inom ett annat paradigm.

Olika moment som kan användas i den vetenskapliga metoden:

Ställ frågor

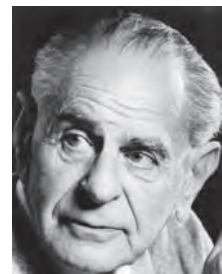
Lägg fram en hypotes

Utför experiment

Observera

Analysera

Dra slutsatser

Karl Popper (1902-1994) var en brittisk/österrikisk filosof som intresserade sig för begreppet "falsifiering".

Thomas Kuhn – känd för begreppet «paradigmskifte»

Kuhn föreställde sig att vetenskapen genomgår cykler genom historien, där det ena paradigmet ersatte det andra. Ibland kan det uppkomma situationer då det finns olika grupper av vetenskapsmän som var för sig försvarar sitt eget paradigm. Det kontroversiella i Kuhns påstående var att det i sådana situationer inte skulle finnas några rationella argument som avgjorde vilket paradigm man borde välja eftersom de olika paradigmerna också kunde ha olika syn på vad som var rationella kriterier. Vetenskap var alltså inte fri från subjektiva slutsatser. Det som alltså, enligt Kuhn, avgjorde vad som var god vetenskap var vad forskarsamhället var eniga om, eller konsensus som vi kallar det idag.

För någon som är helt övertygad om sin vetenskap kan detta upplevas som en utmanande tanke, men de flesta håller med Kuhn om att det faktiskt är så det har fungerat om vi ser historien i ett lite större perspektiv.

Ordlista

Hypotes: En gissning eller antagande om samband som åtminstone delvis kan testas empiriskt.

Teori: Ett välgrundat antagande.

Naturvetenskap är empirisk (upplevelsebaserad) kunskap om verkligheten i motsats till filosofiska argument.

Metafysik är filosofiska överväganden om vad som ligger till grund för verkligheten. Det här kan handla om både synliga och osynliga saker men förknippas ofta med vad som pågår bortom (meta) naturen (fysiken), dvs. det icke-fysiska.

Filosofi betecknar en kärlek (filos) till visdom (sofia). Det handlar med andra ord om mentala förklaringar

Vetenskapsteori är ett filosofiskt ämne som ligger «bakom» vetenskapen. Här tar man upp principfrågor om vetenskap på filosofiska premisser.

Paradigm: Ett paradigm är ett symboliskt mönster som används för att lösa liknande problem så att en vetenskaplig tradition av problemlösning bildas inom en viss typ av vetenskap.

AXIOM

Ett annat sätt att se på det här, som till stor del handlar om samma sak, är att tala om *axiom*. Ett axiom är inte bara ett mönster eller paradigm, utan en grundläggande princip som ligger till grund för en rad andra påståenden. Det som kännetecknar ett axiom är att det per definition är omöjligt att bevisa. Tvärtom accepteras ett axiom som en självklar sanning eller som en allmänt accepterad sanning som tas för given.

Ett sådant axiom kan vara:

**«Naturen och allt vi ser har blivit
till av sig själv med hjälp av naturkrafterna.»**

Ett annat axiom kan vara:

«En allsmäktig Gud har skapat världen.»

Inget av dessa påståenden är särskilt lätta att bevisa. Oavsett om man tror på det ena eller det andra så handlar det i hög grad om det avlägsna förflutna. Ingen filmade händelserna. Inga människor var där när det hände. Vi kan inte på traditionellt empiriskt sätt bevisa vare sig det ena eller andra. Vi kan inte veta, vi måste tro. Om vi tror på det senare säger vi att vi är religiösa. Om vi tror på det första är det egentligen ingen större skillnad, åtminstone om denna tro också får praktiska konsekvenser för hur vi lever, i fråga om livsstil, ritualer och traditioner.

Evolutionsteorin är särskilt intressant i detta sammanhang.

Evolutionsteorin är i grunden en naturalistisk hypotes. Den innebär att allt liv har utvecklats från uteslutande naturliga händelser, utan inblandning av någon skapande Gud. Universitetet i Oslo (UiO) har en egen deklaration om evolution på sin hemsida www.nhm.uio.no/forskning/evolusjon. Den inleds med:

«All forskning och spridning vid Naturhistoriska museet, UiO, bygger på den vetenskapliga principen att jordklotet och allt liv som finns här är ett resultat av naturliga biologiska och geologiska processer.»

En sådan beskrivning visar att forskningen vid UiO bygger på ett axiom. Det framgår också längre fram i texten där man hävdar att evolutionsteorin är «motsägelsefri». Universitetet tar med andra ord evolutionsteorin för given och att kritisera den är därför inte möjligt. Men om Gud aktivt har skapat allting så stämmer inte det axiom eller den utgångspunkt som forskningen vid universitetet i Oslo valt att bygga sin verksamhet på.

”

”

Ordlista

Axiom: Ett axiom är en grundläggande princip som anses vara en självklar sanning, men som inte kan bevisas.

Naturalism är ett begrepp inom filosofin som innebär att verkligheten uteslutande består av materiella och till sitt väsen naturliga ting.

Sanningen är emellertid att detta bara är sant om axiomet – att endast naturliga processer som har skapat jorden och livet – är sant. Om detta inte stämmer – och det finns en Gud som aktivt har skapat – så bygger forskningen vid UiO på ett gungfly.

Utmaningen är att det är väldigt svårt att forska utan ett axiom. Vare sig vi vill det eller inte så finns det som regel alltid en uppsättning idéer bakom vårt sätt att tänka, resonera och forska. Denna ideologiska övertygelse är ingenting vi vet, utan någonting vi tror på. Därför bygger vår verklighetsuppfattning inte bara på evidens, utan också på tro. Det är naturligtvis en fördel om vi är medvetna om vad vi tror och vet, eftersom vi då har möjlighet att bevisa eller motbevisa den grund vi står på. Men det innebär också att vi kommit in på filosofins område.

UPPGIFTER

1. Förklara vad begreppet «den vetenskapliga metoden» innebär.
2. Börja med en fråga, till exempel: Varför kommer jag inte ut på internet med min PC? (Om det behövs, ta bort kabeln till routern innan du börjar) Använd den vetenskapliga metoden för att ta reda på varför du inte kommer ut på nätet.
3. Leta upp formuleringen om evolution på Universitetet i Oslos hemsida www.nhm.uio.no/forskning/evolusjon. Vad säger deklARATIONEN om religion? Diskutera om en religion, som kristendomen, kan bygga på samma axiom som forskningen vid UiO och dess syn på evolutionen?
4. Det svenska «Nationellt resurscentrum för biologi och bioteknik» vid Uppsala universitet skriver på sin webbplats bioresurs.uu.se/resurser/evolution/ evolutionens-mekanismer-och-livets-historia/:

«Det går inte att säga att utvecklingen generellt går från enklare till mer komplicerade strukturer och organismer, eller från något sämre till något bättre. Evolutionen har lett till mer komplexa former likaväl som till förenklingar. Den har i sig inget mål och inget syfte, och är en process som ständigt pågår. Evolutionen är en vetenskaplig förklaringsmodell, en

teori, som genomsyrar hela den biologiska vetenskapen.
Den ifrågasätts inte av seriösa forskare i dag.»

Tycker du att Uppsala universitet ger uttryck för samma
axiom som man gör i Oslo?

FÖRDJUPNING

«Var ska vi börja?» frågar vi i detta kapitel. Bibeln börjar i skapelsen. «I början skapade Gud himlarna och jorden.» Detta är den första versen i Bibeln. Bibeln kunde ha börjat på andra sätt. Den kunde ha börjat med att förklara begrepp eller diskutera argument för och emot Guds existens. Men det gör Bibeln inte. Den tar Guds existens för given och börjar i stället med att beskriva Guds handlingar från världens skapelse och framåt. Kanske kan det vara ett gott råd till oss också: nämligen att börja med att titta på allt som Gud har gjort i stället för att undra om han finns eller inte. Vi finns! Kanske är det bevis nog?

**«Att frukta Herren är början till vishet,
att känna den Helige är förstånd.»**

ORD 9:10

Vetenskapsmannen Johannes Kepler (1571-1630) sa en gång att han i egenskap av astronom tänkte Guds tankar efter honom. Kepler, liksom många andra forskare, var medveten om att när han studerade saker för att ta reda på hur de fungerade så fanns det redan någon som hade designat dem så att de fungerade. Det har ofta varit så att ju mer vi människor har lärt om naturen desto mer avancerade system och samband har vi kunnat avslöja. Detta var fallet för astronomer på 1500-talet. Så är det idag också. Inte minst inom området cellbiologi har det under de senaste decennierna avslöjats en rad finurligheter som gång efter annan inneburit stora utmaningar för dem som har velat förklara allt med hjälp av slump och långa tidsrymder.

«Jag tänker
Guds tankar
efter honom.»

Sedan såg Gud att allt som han hade skapat var mycket gott. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den sjätte dagen.

1MOS 1:31

2. Allt var gott

Visste du att:

Det verkar som att Bibelns inledning är uppbyggd på ett sätt som visar på ett sju-siffrigt system. På hebreiska finns det sju ord i den första meningen. Meningen består av totalt 28 bokstäver (4x7). På hebreiska har varje bokstav också ett numeriskt värde. Summan av värdena av den första, mittersta och sista bokstaven i 1 Mosebok 1:1 är 133 (19x7) och summan av den första och sista bokstaven i varje ord är 1393 (199x7).

PÅ SEX DAGAR

«På sex dagar skapade nämligen HERREN himlen, jorden och havet och allt som finns där, men på den sjunde dagen vilade han. Därför välsignade HERREN sabbatsdagen och avskilde den som en helig dag.»

2Mos 20:11

Bibeln lär att Gud skapade världen på sex dagar. Både 2 Mosebok 20:11 och de första kapitlen i Första Moseboken är tydliga i fråga om detta. Dessutom betonar Jesus upprepade gånger att människan fanns redan från «skapelsens början» (se Luk 11:50f; Matt 19:4; Mark 10:6).

De flesta moderna vetenskapsmän tror att världen, människor och djur måste ha blivit till under en mycket längre tidsperiod. En av skillnaderna mellan de två förhållningssätten är att skapelseverkets ursprungstillstånd är helt olika. Bibeln säger att Gud skapade allting gott. Enligt evolutionsteorin däremot,

har det funnits både bra och mindre bra processer alltsedan början, och lidande och död varit en del av världen ända sedan livet uppstod för över 3 miljarder år sedan. Vi känner igen den här verklighetsbeskrivningen från uttrycket «survival of the fittest». Denna mekanism förklarar hur den bäst anpassade överlever, medan den som är svag eller som inte förmår anpassa sig till sin omgivning inte har lika goda chanser att överleva. Detta förorsakar lidande. Vi vet att det är så naturen fungerar nu, men var det så Gud skapade den?

Bibeln berättar om en god Gud. Många människor har tyckt att det är problematiskt att tro att en god Gud skulle skapa en värld där ondskan hade rätt att härska. I 1 Mosebok 3 kan vi också läsa om hur ondskan kom till världen först när människan valde att göra uppror mot Gud. Gud skapade världen god – men så syndade människan – och ondska, lidande och död blev en del av mänskligheten och den övriga världen.

Enligt evolutionsteorin blev inte människan till förrän nästan tre miljarder år efter att livet började utvecklas. Lidande och död var en del av det dagliga livet fram till den dag då Homo sapiens (människan) dök upp – och under de ca. 200 000 år som har gått sedan dess. Enligt denna uppfattning har det lidande vi ser i naturen idag alltid varit en naturlig del av vardagen. I så fall är dagens värld som Gud skapade den. Vi ser Guds goda skapelse både när solen går upp, men också när lejonet kretsar runt den svaga zebran eller när fågelmamman väljer att knuffa ut en unge ur boet, så att den största och finaste får all mat medan den andra lämnas att dö.

Bibeln berättar en annan historia. Den nutida världen är inte som den var i början. Det vi ser i skapelsen idag är både gott och ont. I början var allt bara gott. Det är inte lätt att föreställa sig en sådan

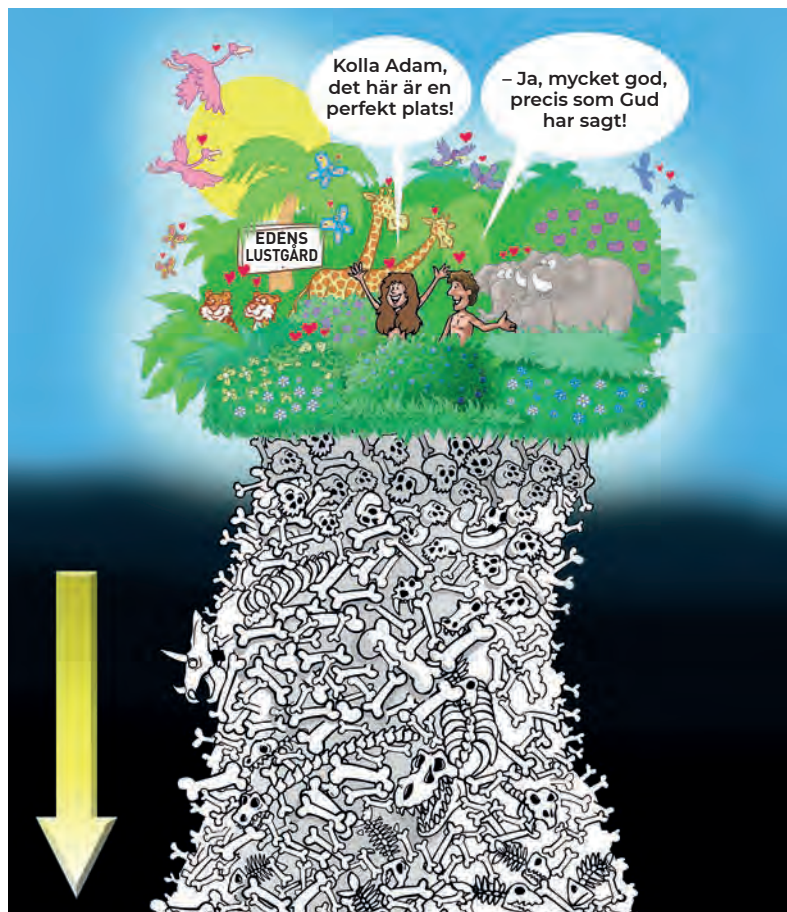

Ordlista

Evolutionsläran är läran att allt biologiskt liv har ett gemensamt ursprung och har bildats genom naturlig utveckling där de mest livskraftiga överlever till förmån för de svagaste.

värld. Inga sjukdomar, inget lidande, bara godhet. Samtidigt är det bra att veta att allt lidande vi bevittnar i världen idag inte är skapat och önskat av Gud. Det är ett resultat av att människan har förstört Guds skapelseverk, främst genom synd och uppror mot Gud. Men Gud har en plan för att befria människor från lidande.

Anser du att naturkatastrofer, lidande och död under miljontals år är någonting bra? Tror du att Gud tycker att det är bra?

VÄXTDIET

Enligt Bibeln var inte bara människan utan hela skapelsen god från början. Människor och djur fick därför växter att äta. Djuren åt inte varandra. Människor och djur levde i fred och harmoni. Och dagens kamp för att överleva var inte nödvändig.

«Gud sa: 'Jag ger er de fröbärande växterna på hela jorden och alla fruktträderna med frö i sin frukt. De ska vara er mat. Åt markens djur, himlens fåglar, alla kräldjur på marken, och åt allt som lever ger jag alla gröna växter som föda.' Det blev så.»

1Mos 1:29f

Men hur är det med växterna? Dog inte växterna när de blev uppätta?

Och är det inte bara bra att djur dör, till exempel när de blir gamla?

**Jättepandan äter bara en sak:
Bambu. Kan bambu dö som
en panda?**

Här finns många bra frågor och många av dem finner vi svar på både i Bibeln och genom att studera naturen i Bibelns ljus.

När det gäller djur- och växtliv berättar Bibeln att det levandes liv är i blodet. (3 Moseboken 17:11) Växter (utan blod) lever eller dör inte, de vissnar eller skjuter nya skott och löv. Det är någonting annat när djur mister livet. Då talas det om döden. Sådan död fanns inte förrän efter syndafallet, och kommer heller inte att finnas i evigheten på den nya jorden som Gud kommer att skapa.

Så länge människor och djur lever i den fallna världen, efter syndafallet, är den fysiska döden också en hjälp. Bibeln lär att Jesus uppståndelse ger hopp om ett liv efter döden och att vägen till livet går genom döden. Men för att det ska ske behöver vi en uppgörelse med synden som förorsakar döden. Det är här Jesus kommer in.

Idén om evolution utgör ett hinder för tron på en god Gud som skapat allt gott och som vill rädda människor från en situation som de själva har åstadkommit. Om världen alltid har varit som den ser ut idag måste det också ha varit Gud som ville ha det så. Men då är det Gud

som är skyldig till lidandet och inte människorna. Då finns det inga människor som behöver räddning. Läran om att Gud skapade allting gott är därför central för att vi ska kunna förstå evangeliet i den kristna tron.

Efter översvämningen på Noas tid tillät Gud fortfarande människor att äta kött. I den fallna världen blev detta så småningom ett nödvändigt kosttillskott. Idag vet vi att väldigt få klarar sig helt utan animaliska produkter, alltså mat som kommer från djur. De som försöker hålla sig helt borta måste tillföra vissa ämnen på konstgjord väg (genom tabletter). Vid skapelsens början var detta inte nödvändigt. Människan levde bra och blev välnärd genom sin växtföda. Det pekar mot att vegetabiliska livsmedel från början var rikare på näringsämnen än de är idag. Detta är i linje med vad vi känner till för övrigt. En minskning av antalet växtarter, försämring av deras arvs-massa samt industrialiserad odling av frukt och grönsaker bidrar tillsammans med andra faktorer till att det som ursprungligen var Guds perfekta design inte längre är lika perfekt. Men en dag kommer Gud att skapa allting nytt igen.

UPPGIFTER

1. Vem är ansvarig för det onda som sker i världen? Har denna fråga att göra med hur Gud skapade världen? Diskutera i klassen.
2. Forskare tror att vissa dinosaurier hade cancer när de dog. Andra är skadade med brutna ben, men benen har växt ihop igen medan djuret levde. Hur kan vi se på detta i ljuset av vad Bibeln säger om hur världen var i början? Finns det någon bra förklaringsmodell som placerar dinosauriefossilerna efter syndafallet?
3. Om djur inte åt varandra från början, hur fick då rovdjuren mat? (Tips: googla på «Little Tyke lejon»)
4. Av någon anledning har människor förmågan att avgöra om någonting är bra eller dåligt. Ofta är vi överens i våra bedömningar, men inte alltid. Diskutera hur det att vi uppfattar saker eller händelser i skapelsen som goda eller onda harmonierar med att vi är skapade av Gud.

FÖRDJUPNING

«I början skapade Gud himlarna och jorden.» Inte många meningar är viktigare än denna. Konsekvenserna av att det finns en skapare av allt kan knappast överskattas. Utan en skapare finns det inte en enda intelligent tanke bakom skapelsen. Utan en skapare är allting resultatet av slumpen. Utan en skapare är vi människor rena tillfälligheter. Utan en skapare finns det ingen mening. Meningen med livet är borta. Snart är mänskligheten borta, tillsammans med solsystemet och universum. Bibelns Gud ger oss både liv, mening och värde. Han har agerat i historien och allt som händer i världen måste ses i ljuset av det.

För flera av den moderna evolutionsteorins fäder var denna bild relativt tydlig. De insåg att man genom att försvara och främja tron på en evolution kunde argumentera både direkt och indirekt mot Guds existens. Förkastandet av Gud öppnade då för ett nytt sätt att tolka historia, etik och politik. Om Gud inte fanns kunde man också leva som man ville i större utsträckning. Somliga erkänner öppet att detta är någonting som motiverar tron på evolutionen. Inom flera områden kom även forskningen att bygga på en annan grund än tidigare. I stället för att utforska Guds skapelse som en designers verk, hamnade fokus nu på att förklara de mekanismer som genom tillfälligheter lett till att allting blivit till. För oss som lever idag har konsekvenserna av detta förändrade synsätt blivit omfattande.

Den välkände filosofen och evolutionisten Herbert Spencer (1820-1903) drog i sitt arbete slutsatsen att allt som vetenskapen visste kunde sammanfattas i fem kategorier: tid, handling, makt, rum och materia. Det som inte kunde placeras i någon av dessa fem kategorier utgjorde då ingen del av verkligheten.

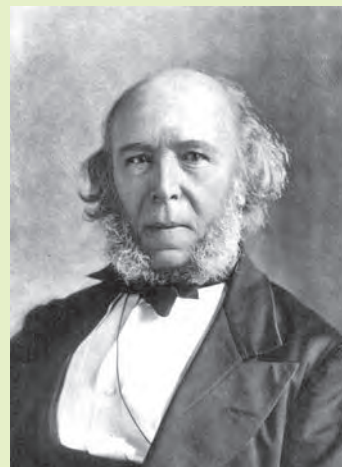
Spencer var här närmare sanningen än han kanske hade föreställt sig. Bibelns första vers 1 Mosebok 1:1 innehåller exakt dessa fem kategorier: I begynnelsen (tiden) skapade (handling) Gud (makt) himmelen (rummet) och jorden (materia).

Orsak

Effekt

Tid, handling,
makt, rum
och materia...

*Och Gud skapade människan till sin egen avbild,
lik sig själv skapade Gud människan,
till man och kvinna skapade han dem.*

1MOS 1:27

3. Skapad till Guds avbild

MÄNNISKAN – NÅGONTING SPECIELLT

Människan är någonting alldeles speciellt. Det håller alla med om. Men vad är det egentligen som är speciellt med människan? Vad skiljer oss från djuren? Vad är unikt för oss? Varför och på vilket sätt är människan annorlunda? Och vad säger det oss om oss? Vari ligger vårt värde? Hur ska vi se på oss själva och varandra?

I Bibeln finner vi att människan skiljer sig från allt annat som Gud skapade. Det är någonting som också bekräftas av vetenskapen. Det finns många skillnader mellan människor och djur. Rent anatomiskt sticker människan ut till exempel genom att gå på två ben, ha en stor hjärna och genom att vara designad för att kommunicera via ett avancerat språk. I social och kulturell bemärkelse är människan också annorlunda. Vi utövar olika slags konst och är måna om det estetiska. Vi bygger vackra byggnader och maskiner, komponerar musik, skriver romaner och producerar mekaniska och elektroniska hjälpmedel i överflöd. Därför kallar vi oss också formgivare, arkitekter och byggare. Vi uppfinner och tillverkar – ja på ett sätt skapar vi! Medan djur är upptagna med att äta, vila och fortplanta sig, är människor kreativa

och «skapande» även på en rad andra områden.

Viktigast av allt är att människan också har en relation med Gud. Vi har en andlig karaktär. Inget djur är upptaget av religiösa tankar eller handlingar. Men alla människor är det. De allra flesta människor bekänner sig till en gudom eller ett religiöst system. Människor och djur skiljer sig åt på många områden. I Bibeln lär vi oss hur allt detta har att göra med att Gud lade ner en liten del av sig själv i oss när han skapade oss. Vi skapar eftersom han är skaparen. Vi är skapade till hans avbild till att likna honom. Detta ger oss ett värde som överträffar allting annat som Gud har skapat. Vårt värde som människor är kopplat till Gud på ett alldeles speciellt sätt. Ja, faktum är att den övriga skapelsen blev till för vår skull. (Jes. 45:18)

«Så säger HERREN som skapat himlarna, han som är Gud, som formade jorden, gjorde den, grundlade den, skapade den, inte till att vara tom utan bebodd: Jag är HERREN, och det finns ingen annan.» **Jes 45:18**

Vi har den perfekta bilden av Gud i Jesus. I Kolosserbrevet 1:15 står det: «Han är den osynlige Gudens avbild, den förste före hela skapelsen.» Jesus visar oss vem Gud är (Joh 14:9) också för att han är Gud (Joh 20:28). Samtidigt var Adam också en perfekt människa skapad till Guds avbild. Kanske är detta en av flera anledningar till att Jesus kallas «den siste Adam». (1 Kor 15:45)

Visste du att:

Vissa forskare har jämfört mänskligt genetiskt material (DNA) med schimpansens och hittat många likheter i vad som egentligen är det biologiska receptet. Många har hävdade att likheterna är stora och att det bevisar att vi är släkt. Efter hand har forskning visat att likheterna inte var så stora som man först trodde. Den DNA-information som har kartlagts utgör bara en bråkdel av helheten och man har också funnit att även om en del av DNA ser likadant ut så kan det ändå användas på olika sätt. Nu visar det sig också att vi rent genetiskt kanske har mer gemensamt med grisarna än med aporna. Frågan om vad som liknar vad mest beror kanske främst på vilka delar av DNA eller andra förhållanden som jämförs. I vissa avseenden (inklusive organ och hormoner) är vi mest lika råttor. Detta är en av anledningarna till att råttor har använts flitigt som försöksdjur inom medicinsk forskning.

